

מס' 7
שנה ב'

נושאון

בטאון איל"ת - אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

יולי 1991

מדליק דונה "גרציאה
נשיא", שהוטבע על ידה
בפירארה בשנת השי"א
(1551) לערך

עורך : טיבי יניב, ת"ד 2232, בת ים 59121. (טלפון: 03-5510403)
 עורך משנה : משה רימר, ת"ד 215, בת ים 59101. (טלפון: 03-867829)
 עיצוב השער : כץ אמציה, ת"ד 2074, רחובות 76120.

תוכן העיניינים

3	שאלה פתוחה - טיבי יניב
6 - 4	ספורו של בול - דונה גרציה
9 - 7	הוצאת בולים בהיקף מוגזם - מזיקה לבולאות
11 - 10	האם יש סיכוי למסע נגד ריבוי ההנפקות - טיבי יניב
12	בולים חדשים
17 - 13	מכירה פומבית
18	פינת הקלסיקה - אלי ובר
19	מידע לאספני רכבות
21 - 20	תקציר מהסמינר למציגים
22	פינת היודאיקה
23	פינת המילון - גיליונית פאר
26	חידה
27	חברים חדשים

איל"ת - אגודה ישראלית לבולאות תימאטית
Thematic Association Of Israel
חיפה - ת.ד. 3542 P.O.Box - HAIFA

אגודה עצמאית שמטרתה להפיץ ולטפח את האיסוף הבולאי התימאטי, תוך יצירת קשר וסיוע הדדי באיסוף, מחקר בולאי והצגה בתערוכות. העמותה חברה בהתאחדות בולאי ישראל ופועלת למען שילוב אספני ישראל בפעילות האיסוף התימאטי הבינלאומי.

שירותים לחברים:

נושארן - שש פעמים בשנה, שירותי סיפריה תימאטית, קישרי חו"ל כאמצעות הבטאון האנגלי ISRATHEM, מפגשים, הרצאות וסמינרים, צוות מומחים בנושאים שונים, מכירות פומביות, ירחון ההתאחדות ועוד.

דמי חבר: מבוגר - 30 ש"ח לשנה, נוער - 15 ש"ח לשנה, עולה חדש בשנה א' - חינם

וועד האגודה והפעילים:

מנחם לדור, ת.ד. 23477, י-ם 91234. יו"ר.
 שלום ברנר, ת.ד. 78, קרית-ביאליק 27100. סגן יו"ר ומתאם פעולות נוער.
 נחום שרשבסקי, ת.ד. 3542, חיפה 31034. מזכיר ועורך הבטאון האנגלי.
 משה רימר, ת.ד. 215, בת-ים 59101. גזבר, עורך משנה "נושארן".
 אלן כרפס, נוף הרים 108, מבשרת ציון 90805. קשרי חוץ ומכירות פומביות.
 טיבי יניב, ת.ד. 2232, בת-ים 59121. עורך "נושארן".

למי לכתוב:

- מאמרים, מודעות חילופין בעברית, שירותי סיפריה, כתובות של חברים פוטנציאליים למשלוח בטאון לדוגמה וטופס הצטרפות - לעורך.
- מודעות חילופין באנגלית לבטאון חו"ל, תקון פרטים אישיים, בירור מעמד חברות - למזכיר.
- הצעות לפעילויות מיוחדות - ליו"ר.

יש לצרף מעטפה מבוילת אם מעוניינים בקבלת תשובה.

שאלה פתוחה - טיבי יניב

"לינס" של 11 מרס השנה דווח על בעיות של האספנים הגרמניים המאורגנים. בן היתר נאמר במאמר:

"האספנים הגרמניים, הדואר וסוחרי הבולים - כולם עובדים ביחד למען מטרה משותפת - הרחבת התחביב."

נשיא ההתאחדות הגרמנית הכריז לאחרונה כי אירגונו מתמקד כרגע בבעיות התערוכות. ההתאחדות מרגישה שתצוגת הבולים נהיתה אליטיסטית ולכן היא מבקשת לשנות זאת מיידית.

מישהו העיר פעם שיתכן ובעתיד לא יהיה צורך כלל לשלוח את האוסף לתערוכה, אלא ניתן יהיה להסתפק במשלוח הקבלות המראות כמה שילמת עבור החומר. התצוגה יכולה להיות אז מורכבת אך ורק מקבלות.

כוונת ההתאחדות הגרמנית היא להרחיב את בסיס התערוכות ולכלול בהן את כל הרוצים להציג. אחת ההצעות עבור התערוכות הלאומיות שלהם (וגם עבור תערוכות פי"פ) היא לקבוע מדור "תצוגות מיוחדות" ובו כל דבר שאינו מתאים למדורים המקובלים. מדור זה יישפט לחוד, שלא בתחרות עם החומר ה-"כבד". ה-פי"פ שוקל להוסיף מדור כזה מזה 15 שנה, מאז שאמריקאי זכה במדליית זהב עבור אוספו "מרכזים הפוכים של העולם" (שגיאיות דפוס, בהן הציור המרכזי הודפס הפוך ביחס למסגרת של הבול) בתערוכת "אינטרפיל-76" בפילדלפיה."

ומה המצב אצלנו? בתחום הבולאות המסורתית ותולדות הדואר - אולי יש מקום לתהות על כך גם אצלנו, ואולי לא. נשאיר זאת לדיון בקרב אספני תחומים אלו. בתחום התימאטיקה - נראה לי שבישראל יש לא יותר מ-4 אוספים שבהם הושקעו סכומי כסף גדולים, וכל היתר נבנו באמצעים צנועים ואפילו צנועים ביותר. (ואף זכו במדליות די גבוהות). אך יחד עם זאת, האם אין מקום לתרוג קצת מהכללים הנוקשים של פי"פ, לחדש דבר מה בתערוכות הלאומיות שלנו? היה רעיון לנסות בתערוכת "חיפה 91" מדור "MOPHIA" - שיוקדש בלעדית לבולי 10 השנים האחרונות? אך נראה שזה יצטרך להמתין לתערוכה הבאה. מדוע לא להתיר, במדור מיוחד אם אין אפשרות אחרת, שילוב מוגבל של חומר לא בולאי במושגי פי"פ, באוספים תימאטיים? האם תצוגה בנושא "תולדות הישוב בא", למשל, עם מספר גלויות דואר נדירות המתארות נופים עירוניים ארץ ישראלים מלפני 70 ו-80 שנה לא יהפכו את התצוגה למעניינת יותר? אני יודע שלפחות מציג תימטי מצטיין אחד שלנו, פרופ' שאול לדני, ישמח לעשות זאת. האם באמת 2-3 הזמנות לפתיחת פרלמנטים (מהעתיקים ביותר בעולם), יחד עם חומר דוארי נדיר ביותר - צריכים להביא להורדת נקודות שיפוט, רק בגלל שכך נקבע בכללי פי"פ הנוכחיים? בתחום האיסוף שלי, אסטרונומיה, נהגו האסטרונומים במאות 16 עד ה-19 להעביר ביניהם נתוני תצפיות במכתבים. בתקופה שהאמצעים לאיסוף נתוני תצפיות אסטרונומיות היו מאוד פרימיטיביים, להעברת האינפורמציה בין האסטרונומים הייתה חשיבות מכרעת. עכשיו נניח שאמצא מכתב של קופרניקוס ואוסיפו לדרך התצוגה שלי - עפ"י הכללים הנוכחיים אין להוסיף לי נקודות, כי אין על המכתב סימני דואר כלשהם הקשורים באסטרונומיה. נדמה לי שאף שופט לא יוריד נקודות למראה מעטפה שכזאת, אך עובדה היא שהכללים הכתובים פוסלים במפורש חומר כזה.

סבורני שיש לעשות למען הוספת עניין לתצוגות, גם ההתאחדות שלנו יצאה עם סיסמתה החדשה - "בולאות לכל" ו "הרחבת הבולאות" - לכן עליה לעשות גם להוספת גוון ועניין בתערוכותיה היא. אפשר לחדש ותוך כדי כך גם להעלות רמה, אך במקום זאת אנו רואים בתערוכות את אותם אוספים תימאטיים מידי שנה, לרוב מבלי שיהיה בהם שיפור כלשהו גם עפ"י הכללים הרגילים. אם בהתאחדות הגרמנית, שהיא אולי הגורם בעל המשקל הגדול ביותר במסד הבולאי האירופי, חושבים לשנות ולחדש - מדוע אנו קופאים על השמרים?

ספורו של בול - דונה גרציה

במסגרת המדור "ספורו של בול" בחרנו הפעם לעסוק בבול ישראלי חדש העתיך לצאת בחודש פברואר הקרוב. המדובר בבול המוקדש לדונה גרציה נשיא והיוצא במסגרת סדרת בולי נשים.

לרוב, כאשר מונפק בול חדש, מתפרסמים לגביו נתונים טכניים שונים המתארים את הניקוב, טכניקת ההדפסה וכדומה. מנהלות דואר מסודרות, כגון השירות הבולאי של ישראל, מוציאות גם עלון המתאר את נושא הבול ומספקות חומר רקע על האישיות, אתר הנוף או הרעיון אותו מציג הבול.

אנו רצינו יותר מזה. רצינו לעקוב אחר שיקולי מעצב הבול, מדוע מופיעה ע"ג הבול כתובת זאת ולא אחרת? למה נבחר דוקא ציור זה? בקיצור, מה מתרחש מ"אחורי הבול"?

על מנת לברר פרטים אלו באנו בדברים עם אנשי השירות הבולאי, מר יצחק גרנות - מעצב ואחראי לתכנון וייצור הבולים, ומר גרשון כץ - תחקירן. נאמר מיד כי בהחלט הופתענו לטובה מהיקף המחקר והמאמצים הרבים שהושקעו, ע"מ להבטיח שהבול יהיה לא רק יפה אלא גם אמין ומדויק מבחינה עובדתית והסטורית.

דונה גרציה נשיא - לה מוקדש הבול - נולדה בשנת 1510 בפוטוגל. משפחתה, משפחת נשיא, הייתה מאנוסי פורטוגל, ולפיכך הוענק לגרציה שם נוצרי - ביאטריסה דה לונה. בהיותה בת 18 נישאה לפרנססקו מנדס שעסק בבנקאות בינלאומית והיה בעל רכוש רב. ב 1536 עם מות בעלה ועם התגברות פעולתה של האינקוויזיציה בפוטוגל, בורחת דונה גרציה אל אחי בעלה, לאנטורפן. דונה גרציה הצליחה להוציא את רכושה הרב מפוטוגל ומבסיסה החדש החלה לפעול להפסקת פעילות האינקוויזיציה ולהברחת יהודים מפוטוגל. בשנת 1542 מת גם אחי בעלה, ומחשש להחרמת הרכוש בידי השלטון החמדן, נאלצת גרציה לברוח שוב והפעם לונציה.

בונציה עושה דונה גרציה חיל והופכת לסוחרת גדולה ועשירה, אולם דווקא הרכוש הרב הופך לה לרועץ, והשלטונות אוסרים אותה בחשד שהיא שומרת בסתר על חוקי היהדות. רק לאחר כ-3 שנים ולאחר התערבותו של השולטן הטורקי לטובתה, משוחררת דונה גרציה ועוברת (1550) לדוכסות פירארה שבאיטליה. בחסותו של הדוכס המקומי שבה דונה גרציה בגלוי לדת היהודית ופועלת רבות למען הקהילות היהודיות השונות באירופה ובעיקר לטובת אנוסי פורטוגל מולדתה. בשנת 1553 עוברת דונה גרציה להתיישב בקושטא וממשיכה משם את פעילותה למען היהודים. בין היתר ניסתה לשכנע את השולטן הטורקי שיאשר לה להקים בטבריה מרכז יהודי, ואף הצליחה להשיג בשנת 1558 זיכיון על איזור טבריה והכפרים סביבה. דונה גרציה לא זכתה להגשים את חלומה בדבר הקמת המרכז היהודי. היא נפטרה בשנת 1559.

תיאור קצר זה אינו מתיימר לכסות את קורותיה המרתקים והמורכבים של דונה גרציה, והמתעניינים מוזמנים לקרוא על אישה מופלאה זאת ב"ספר טבריה" (בהוצאת כתר). נוכל רק לסכם ולומר כי אין ספק שדונה גרציה היא בין הנשים היהודיות הדגולות והמפורסמות ביותר בתולדות עם ישראל.

מכיוון שהבול המוקדש לדונה גרציה מופיע כחלק מסידרה, שאפו המתכננים לשמור על עיצוב אחיד בכל הבולים שבסידרה. על פני הבול מופיע דיוקנה של האישה לה מוקדש הבול וע"ג השובל מופיעה תמונת נוף הקשורה לחייה של הדמות וכן ציטטה המתארת אותה או את מפעלותיה.

בעיה ראשונה צצה מיד, היכן משיגים את דיוקנה של דונה גרציה, אשר חיה כאמור לפני יותר מ-400 שנה? ובכן הפתרון נמצא בעזרתה הפעילה של... דונה גרציה עצמה. בשנת 1551 לערך, בחיותה בפירארה, הטביעה דונה גרציה מדליון הנושא את דיוקנה ואת שמה "גרציה נשיא" (ראה צילום המדליון בכריכת הבטאון). יש אמנם חוקרים, המסתמכים על העובדה שהדמות על המדליון צעירה מאוד וטוענים כי המדובר בבת אחותה של דונה גרציה "שלנו" שאף שמה היה גרציה. אולם אנשי השירות הבולאי, לאחר התייעצות עם פרופ' סימונסון מאוניברסיטת ת"א, עם ד"ר גד נשיא - ראש פרויקט דונה גרציה ואחרים, החליטו להשתמש במדליון.

הגענו לשובל.
דונה גרציה פעלה רבות למען העיר טבריה, והיה זה אך טבעי לבחור בנופה של עיר זאת לצורך עיטור שובל הבול. תמונות של טבריה המודרנית יש למכביר, אולם מהיכן ילקח תיאור נופה של טבריה במאה ה-16?
ובכן, אין ציור מהמאה ה-16, אבל מהמאה ה-17, יש! בשנת 1681 צייר אמן הולנדי בשם קורנליוס דה ברוין את נופה של טבריה. תיאור יצירתו של קורנליוס דה ברוין מובא בספרו של אלי שילר "ירושלים וארץ ישראל בתחריטים והדפסים עתיקים (1483-1800)"

"דה ברוין היה הצייר החשוב ביותר שביקר בארץ ישראל עד המאה הי"ט, והראשון שהנציח באופן שיטתי ובנאמנות יחסית, רבים מנופיה ואתריה. דה ברוין ביקר בא"י ב-1681 וספרו המוקדש לתיאור מסעו בא"י ושכנותיה, "מסע בלבנט", הופיע במתכונת אלבומית מהודרת ב-1698....
בספרו תמונות רבות ערך ללימוד נופי הארץ ואתריה. ביניהם כאלה שהשתנו ללא הכר ושעבודתו של דה ברוין משמשת מקור יחיד לשחזור צורתן המקורית. בין אלו יצויינו במיוחד טבריה, חיפה, נמל יפו...."

ובכן, תודות לדה ברוין יש בידינו עדות מהמאה ה-17, אולם האם עדות זאת משקפת גם את המצב 100 שנים קודם לכן? מוטרידים בשאלה זאת פנו תחקירני השירות הבולאי לקובץ התעודות מראשית התקופה העותמנית שפירסם פרופ' הד, ומתעודות אלו ניתן להסיק, כי בתקופה זאת לא חלו שינויים משמעותיים בנופה של טבריה וסביבתה, ואפשר בהחלט לראות בציורו של דה ברוין את נוף תקופתה של דונה גרציה.

תמונה לבול, יש. תמונה לשובל, יש. נשאר רק לאתר כתובת מתאימה עבור השובל. מתוך הספרים שנכתבו על דונה גרציה לאחר מותה ניתן היה לבחור משפטים רבים שיתארו את דמות האישה המופלאה הזאת. ר' יהושע צונצין מקושטא כתב: "...היא התזיקה יד עני ואביון להושיעם...". המשורר ר' סעדיה לונגו משלוניקי קונן: "...מפרי ידיה וצדקותיה נטעה כרם ה' צבאות כל בית ישראל, ויצא לה שם כשם הגדולים והקדושים אשר בארץ...", וכך הלאה. לבסוף הוחלט לבחור משפט מתוך דברים שכתב עליה, עוד בחייה, שמואל אושקי. אושקי היה סופר מאנוסי פוטוגל באיטליה. הוא חזר לדת ישראל ובשנת 1553 הדפיס בפירארה את ספרו הפוטוגי "נחמה לצרות ישראל". הספר הוקדש לדונה גרציה ובהקדמה לספר כתב אושקי (בפנותו אל קהל אנוסי פוטוגל): "...אל לך לשכוח את העזרה שנהנית הימנה בעת צרתך, בדרך מפורטוגל ועד הגיעך לחוף מבטחים. מי כמוך ראה את גילויי החסד האלוכי במסווה אנושי, הנראה לעיניך, להצלתך? ... היא האשה המסייעת לבניך הניצרכים בתחילת מסעם... היא המגינה עליהם בסערת האלפים הקשה בגרמניה... היא האשה שעזרה לך באהבה אמהית וביד בטוחה בשעת מצוקתך המסוכנת והדחופה... היא שכללה את המוני הנצרכים והעניים...".

לסיום, אנו מודים למר יצחק גרנות ומר גרשון כץ, על עזרתם בהכנת כתבה זאת. שניהם ציינו כי המחקר הרב שהושקע בהכנת בול זה, (ושרק על חלקו הקטן עמדנו בכתבה), היה קל יחסית למחקרים המקיפים שנערכו במקרים אחרים. מי כמונו, האספנים התימטיים, המתעניינים בכל המופיע על פני הבול, יכול להעריך ולהוקיר את העבודה החשובה הנעשית ע"מ להבטיח את מקוריות ואמינות סיפורו של הבול.

תחרות ציור חותמת יום ההופעה - "יום הבולאות 1991"

בדצמבר 1991 יופיע בול "יום הבולאות" השלישי. לכבוד יום חג בולאי זה, ביקשה התאחדות בולאי ישראל לשתף באופן פעיל יותר את קהל הבולאים, אף אם בדרך צנועה, ע"י תחרות ציור חותמת יום ההופעה. מנהל השירות הבולאי, מר ינון ביילין, שמח להיענות לבקשה זאת והשירות ישקול את האפשרות להשתמש בהצעה המוצלחת ביותר, לצורך הפקת החותמת (מסיבות מובנות אין השירות יכול להתחייב להשתמש בהצעה כלשהי). התחרות פתוחה לכל בולאי, כאשר אין חובה להגיש ציור, ניתן להסתפק אפילו בהצעת רעיון לציור החותמת בלבד. גודל החותמת המקסימלי יהיה 35 מ"מ (הנימדדים באלכסון), הצורה העגולה אינה חובה. הכיתוב המינימלי:

שם ישוב בשלוש שפות, תאריך עברי ולועזי, "יום הבולאות"

על פני הבול, שיופיע לרגל יום הבולאות, מצוירת פינה קרועה של מעטפה חומה עליה מודבק בול 5 מיל "דואר עברי" ירוק, עם חותמת ת"א 16.5.1948 רגילה. אפקט הקולז' מושג ע"י גזיר המעטפה על רקע צבע פסטל, כאשר צורת הבול מרובעת. בשובל - סמל F.I.P. וסמל ה.ב.י. והכיתוב: "יום הבולאות 1991".

את ההצעות יש לשלוח ל: התאחדות בולאי ישראל, ת"ד 2896, ת"א 61028. עד תאריך 3 אוקטובר 1991. עדיף לשלוח סקיצות, אך, כאמור, אפשרי להגיש גם תיאור הרעיון לציור החותמת. שיפוט ההצעות יעשה ע"י השירות הבולאי, הב"י תעניק פרסים לשלושת ההצעות הטובות ביותר, ופרס נוסף בהגרלה בין יתר המציעים.

מחפש אגרות אויר, מכל העולם, משומשות בלבד. האגרות חייבות להיות מוחתמות בצורה שניתן יהיה לקרוא את מקום המשלוח ואת התאריך ובמצב מצויין בלבד.

איתן בר-אז, צה"ל 70, פתח תקוה 49450. (טלפון: 03-9248451)

"הוצאות בולים בהיקף מוגזם - מזיקות לבולאות"

זאת הכותרת של נייר עמדה שהוצג במשותף ע"י ההתאחדות הבולאית הבינ"ל (F.I.P.), התאחדות סוחרים הבולים הבינ"ל (IFSDA) וארגון המו"לים של קטלוגי בולים (ASCAT) - בסימפוזיאון על בולאות שאורגן ע"י איגוד הדואר הבינלאומי (U.P.U.). הסימפוזיאון, שנערך ב 24 אפריל השנה בברן שבשווייץ, היה שיא המאמץ של פי"פ במלחמה שיזמה כנגד ההוצאות המזיקות. להלן, בקיצורים קלים, נייר העמדה שהוקרא בפני נציגי 55 מנהלות דואר מהעולם.

1. לראשונה בתולדות איגוד הדואר, אורגן סימפוזיאון בהרכב כזה.
2. יש הזדמנות לשתף פעולה ולמצוא פתרון לבעיה שנוצרה עקב התחרות בין ממשלות מסוימות, המשתמשות באיים או אפילו קבוצות שלעם לא מאוכלסות שמהות חלק משטחיהן, כתירוץ להזרמה מתמדת של סדרות, גליוניות וכו' עד כדי סכנה של שיתוק כמעט מוחלט והצפת השוק.
3. אנו מודים למנכ"ל איגוד הדואר הבינלאומי שקרא לכל חברות האיגוד (בספט' 90) להנהיג מדיניות הנפקות אחראית, ולעשות ככל יכולתן למנוע מעשים בלתי מחושבים שיביאו לאובדן האיומן, באופן מהיר, בחוגי הבולאות - הוצאות מוגזמות יגרמו, לטווח רחוק, לאיבוד הכנסות.
4. אנו מודאגים מאוד מהריבוי חסר המעצורים של הוצאות חדשות, זה מוכיח כי בול הדואר נחשב לפריט צריכה מתכלה, שניתן להשליכו אחר שימוש כמו סכין גילוח או שקית פלסטיק. בדרך זאת מבזים את התחביב שתדמיתו עד כה הייתה של "תחביב אינטליגנטי".
5. יותר ויותר מנהלות דואר הסיקו בשנים האחרונות שאספן הבולים הוא מקור הכנסה, שניתן לנצל, בכל הזדמנות אפשרית, ובחזית רחבה של סוגי הנפקות.
6. הסטטיסטיקה השנתית מראה שהיקף ההנפקות החדשות עולה בהתמדה. אפילו ארצות שנחשבו ל"רציניות", איבדו מעצורים ומכניסות לשוק כל מיני סוגים של גליונות, קונטרסי פלסטיק. בדרך זאת מכל הסוגים בכמויות שמעל ומעבר לכל יכולת ספיגה ותמיד בערכים נקובים מאוד גבוהים.
7. כל עוד מדובר בארצות בעלות תנועה דוארית כבדה, הרי עודפי השוק הבולאי ניתנים עדיין לניצול לצרכי הדואר הרגילים, משמע, יש שסתום בטחון, כעין ערובה לאספן. שסתום זה חסר לחלוטין במקרה של אותן מנהלות דואר שהפקידו את עצמאותן בידי סוכנים שהבטיחו להן גן עדן עלי אדמות ורווחים עצומים. סוכנים כאלה קיבלו זכויות בלעדיות לעצב, להדפיס, למכור ולהפיץ בולי דואר. בימים אלה, השוק מוצף ע"י מליוני סדרות המוצעות למכירה באחוז קטן ממחיר ההנפקה והרבה מתחת לערך הנקוב. דוגמת טובלו ותשעת האיים התלויים בה היא משמעותית: חלק מהנפקות מדינה זאת, במיוחד של השנים האחרונות, לא שוות כיום את ערך הנייר עליו הודפסו.
8. מודאגת ממצב זה, הכינה וועידת איגוד הדואר הבינלאומי (ווינגטון 1989) את "כללי האתיקה הפילטלית - לשימוש חברות האיגוד" והמליצה בפני מנהלות הדואר לנהוג בהתאם. מסמך חשוב זה, אבן דרך אמיתית בהסדרת הנושא, התקבל בהתלהבות בחוגים הבולאיים הבינלאומיים.
9. אכן, זאת היא "חקיקה הפילטלית" הראשונה, אך, מכל מקום, נדרש גיוס כל הכוחות והתערבות דעת הקהל העולמית לשם יישום מהיר, עם תוצאות ניכרות. גילוי דעת חודשי נשלח, החל מאוק' 90 לחברי איגוד העיתונאים הבולאיים, לארגוני הסוחרים השונים, מו"לים של קטלוגים ואלבומים, עורכי העיתונים הבולאיים המרכזיים - עם בקשה לפרסם ולהפיץ במהירות את המידע על הפריטים שהפרו את כללי האתיקה.

10. אין אנו שמים עצמנו כשופטים של שום הנפקה ספציפית. אך אנו מרגישים שמחובתנו היא לפרסם - כאשר אפשרי - את ההפרות הגורעות ביותר שנעשו ע"י מנהלות, אשר חתמו על הסכם וושינגטון ולקחו על עצמן התחייבות שאין הן יכולות להתעלם מהן.

11. מנהלות הדואר שטרם נפגעו ע"י ווירוס ריבוי ההנפקות מבינות שיותר מדי בולים בשוק (מן המניין או בולי זכרון), הינו בזבז המנוגד לטובת האספן, ולבסוף, גם לטובת הדואר. השוק עייף, נוצל ונחלש והאספנים חסרי מוטיבציה. השאלה לכן היא האם אין אנו שוחטים את התרנגולת המטילה ביצי זהב.

12. להלן הדגמה באמצעות נתונים של המצב הכלכלי נסבל של הבולאות המודרנית:

ההפרזה בהנפקות חדשות

13. ב-1988 הוצאו 8668 בולי דואר ו 844 גיליוניות זכרון. נתון זה אינו כולל את ה"ליווי" הרגיל ע"י גליונות מקושטים, צמדות הפוכות, קונטרסים ועוד - המעלים בהרבה את הנתון הבסיסי שלעיל. ב 1989 נמכרו 8654 בולים ו 1061 גיליוניות, כלומר גידול של 25 אחוז בגיליוניות.

14. המדינה המובילה ברשימת 1989 הייתה סנט-וינסנט עם שיא מוחלט של 397 בולים ו 47 גיליוניות במשך השנה. אחריה - גרינדה והגרינדינים (223 + 36), סיירה ליאונה (181 + 31), פרגואי (158 + 14), גויאנה (140 + 23), אנטיגואה-ברבודה (138 + 34). אופייני הוא שההפצה, המכירה ואף ההדפסה של כל הבולים הללו הוסדרה בלעדית ע"י סוכנויות פרטיות ע"י הסמכה מיוחדת של מנהלות הדואר המעורבות, תמורת תשלום תמלוגים.

15. ההשוואה עם ייצור בולים ע"י מדינות אחרות - מפתיעה. אוסטרליה הנפיקה 50 בולים, צרפת - 58, יפן - 86, בלגיה - 36, סין העממית - 58, איטליה - 33, שווייץ - 24 וארה"ב - 48. כל זה מסתכם ב 393 בולים עבור 7 מדינות שבין הנאספות ביותר בקרב הבולאים. היקף מאוד סביר בהשוואה לייצור של סנט וינסנט המונה לבד 397.

הגידול הכלכלי מוצדק בערך הנקוב של בולי הדואר

16. הערך הנקוב אמור להיות תואם את הכללים והתעריפים שבתוקף בארצות השונות. אך אנו רואים שדווקא הארצות הפחות מאוכלסות, כלומר אלה עם מחזור הדואר הקטן ביותר, צועדות בראש רשימת מנהלות הדואר הקונסות שנה אחר שנה את האספנים, ע"י הערך הנקוב המאוד גבוה של בוליהן.

17. ב-1989 היה על האספנים לשלם \$307 עבור בולי סנט וינסנט, גרינדה והגרינדינים - \$266, מרכז אפריקה - \$231, טוגו - \$186, וקומורוס - \$183. ושוב - ההשוואה מפתיעה: אוסטרליה - \$39, ברזיל - \$42, צרפת - \$37, יפן - \$79, בריטניה - \$46, איטליה - \$20, ארה"ב - \$28. ביחד - \$291 ע"מ לקנות את כל בולי 7 הארצות הללו. מאוד צנוע בהשוואה ל \$307 עבור בולי סנט וינסנט בלבד.

מלאכותיות וספקולציה

18. ספקולציה בבולים אינה תופעה חדשה. אך בימינו, התופעה נהייתה כללית יותר, ע"י השתתפות כמה מנהלות דואר אשר באמצעות סוכנים פרטיים או אף ממלכתיים, יוצרים מחסור מלאכותי ובולים "נדירים" - וגורמות לעליות מחירים.

19. בהתאם לנתוני קטלוג "מיכל" - המדינות שהשתמשו בשיטות מסוג זה ב 1989 היו: פרגואי (ערך נקוב \$8 - ערך קטלוגי \$670), וויטנאם (\$6 לעומת \$158), לאוס (\$7 מול \$95), בוליביה (\$16 - \$222), גואיניאה (\$66 - \$631). ביחד - חמש ארצות אלה הנפיקו בולים בערך נקוב של \$103, כאשר הערך הקטלוגי מגיע ל- \$1776 !! כמעט פי 17 מהערך הנקוב.

מניפולציות או דימיון פילטלי

20. ע"מ להתגבר על הירידה במכירות ובעניין מצד הבולאים, במיוחד במקרה של בולים תימטיים שהונפקו בכמות מופרזת, החליטו מספר מנהלות דואר לגוון את צורות ההנפקה של בוליהן. בנוסף לבולים המונפקים בגליונות של 25 או 100, התחילו להנפיק גם בגליונות של 4, 6, 8 או 12, עם או בלי כיתוב בשוליים, תחת השם "גליונות מיוחדים", "מיני גליונות" וכדומה.

21. ומה נוכל להגיד על בחירת הנושאים? הדברים הגיעו לידי גיחוך כאשר מציינים ארועים חשובים הרבה לפני התרחשותם. זה מזמן נזרקו לשוק הנפקות לכבוד אולימפיאדת ברצלונה 1992. מאוד מקובל כיום, להפיץ בולי חג המולד בספטמבר ובולי פסחא בפברואר.

הפופולריות של בולי הדואר

22. סטטיסטיקה זהירה על הפופולריות האמיתית של בולי הארצות השונות ב 1990 הוכנה ע"י הפירמה זיגר (SIEGER) בשיתוף עם בורק (BOREK) (שניהם מגרמניה). שתי חברות אלה הן מקור ההפצה הגדול ביותר באירופה, עם עשרות אלפי מנויים לבולים חדשים מ-231 ארצות מנפיקות. מדובר במספרים של קונים ממש ולא סתם חישוב סטטיסטי על בסיס מדגם.

23. השיא בפופולריות השנה ניתן לגרמניה (כולל ברלין ומזרח גרמניה). אחר כך באות: או"מ, אוסטריה, ואתיקן, ליכטנשטיין, שוויץ וכו'. לגמרי למטה, נמצא את סנט וינסנט, הגרינדינים, סלודור, אנגולה, תימן וליבריה. תוצאה שאיננה זקוקה להבהרה נוספת.

מסקנות

24. רצוננו הוא שסימפוזיון זה יוביל לפתרונות יעילים לבעיות המאוד רציניות שצינו. במצב הנוכחי ובצורה הנוכחית, "כללי האתיקה" של איגוד הדואר מופרים בקלות.

25. לכן אנו מציעים, למען טובת מנהלות הדואר עצמן, להשריש את 7 כללי האתיקה ולחזקם ע"י:

א. התערבות ע"י המשרד המרכזי של איגוד הדואר, בשיתוף עם גורמי הבולאות הבינלאומית, במקרי הפרה גסה של הכללים.

ב. הממשלות חייבות לשלוט על חלוקת בולי הדואר לשימושים דואריים או פילטליים, תוך הפסקת הנוהג של הענקת זכויות בלעדיות להדפיס, למכור ולהפיץ את בולי הדואר שלהן באמצעות צד שלישי.

ג. הערכים הנקובים חייבים לתאם את התעריפים של דברי דואר רגילים. היקף הסדרות המונפקות בכל שנה צריך להיות יחסי לצרכים הדואריים האמיתיים.

ד. הנפקת גליונות זכרון, בולים לא מנוקבים, קונטרסים וכל צורה אחרת של הגשת הבולים, שנועדו להגדיל מכירות, צריכה להשמר במסגרת גבולות הסביר.

ה. בחירת הנושאים צריכה להתאים להמלצות וועידת המבורג של האיגוד (המלצה C27) ולתרום בעיקר להפצת הידע על ההיסטוריה, התרבות וטבע הארץ. כמו כן לתרום לחיזוק קשרי הידידות בין העמים והשלום בעולם.

26. הגיע הזמן לשתף את כל הכוחות למען הבטחת עצם ההשרדות של הבולאות המודרנית. מיליוני אספנים בכל העולם מצפים להחלטותיכם כדי לצאת עם יוזמות יעילות להגנת התחביב האהוב עליהם. אסור לאכזב אותם!

המאבק הנוכחי בהנפקות בולים ספקולטיביות, כפי שמנוהל ע"י פי"פ, חשוב שיצליח במיוחד עבורינו, האספנים התימטיים, המרבים להתזיק באוספיהם בולים מודרניים. אך לצערנו הסיכויים להצלחה אינם טובים במיוחד. המאבק מתבסס על כללי האתיקה שהמליץ עליהם איגוד הדואר הבינלאומי - כאשר האיגוד לא כופה אותן. גם הכללים עצמם (ראה תימאטאון מספר 5 עמוד 6) מנוסחים לעיתים באופן מעורפל - כמו למשל כלל מס' 1. נראה כי רק הניסוח המעורפל התקבל על דעת לא מעט מדינות. הפרסום החודשי של רשימת הבולים המזיקים - נתקל בקשיים, כפי שמתואר גם בעיתון פי"פ (FLASH - יוני 1991):

א. רק 3 אנשים עוסקים בחיבור הרשימות החודשיות, ולא יוכלו להמשיך בכך לאורך זמן (מדובר במתנדבים).

ב. הפרסום נעשה לאחר ההפצה בפועל של הבולים, כך שלא מעט אספנים כבר הספיקו לרכוש את הבולים. אין דרך להשיג את המידע לפני ההופעה.

ג. קשה יהיה לזכור את הרשימות, ואכן יש המציעים לפרסם במקום זאת את רשימת הארצות המרבות להשתמש בשרותי סוכנים לא מקומיים והמרבים בהפרת כללי האתיקה.

ד. רוב הבולים שנכללו ברשימות עד כה הם של מדינות שאינן חברות ה- פי"פ. (בארגון זה 68 מדינות, לעומת קרוב ל 170 באיגוד הדואר הבינלאומי ויותר מ-200 ישויות המנפיקות בולי דואר). מרגע שמכלילים בולים ממדינה שיש לה נציגות בפי"פ - מתעוררות בעיות. כך למשל בוליניה והונגריה תבעו הסברים מהארגון לגבי שני מקרים של הכללת בוליהן ברשימה. בהתאם לתקנון הארגון - הגישה הונגריה הצעה לסדר היום לוועידת פי"פ שתיערך בנובמבר 91 בטוקיו, פי"פ תדרש להודיע מראש להתאחדות בולאית חברה על הכוונה לכלול ברשימת ההנפקות המזיקות בול של מדינה כזאת. ע"פ התיקון הזה לתקנון פי"פ, אם יתקבל, יהיה על פי"פ להמתין זמן סביר לתגובת ההתאחדות הלאומית וניתן יהיה לערער על החלטת הפי"פ לפני הוועידה.

ה. נראה שיש טעם לפגם בכך שיחד עם הרשימה לא ניתנים הסברים מלאים על סיבת הכללת בולים מסויימים אלה ברשימה, כאשר כל חודש מופקות מאות סדרות שמפרות באותה מידה את כללי האתיקה. כמו כן אחד משלושת האנשים המחברים את הרשימה הוא נציג איגוד הסוחרים, כלומר בעל אינטרס ברור. מורגש גם שברשימה לא מופיעות ארצות עם השפעה משמעותית במסד הבולאי האירופי, למרות שהפרות יש ויש (לדעתי).

המסקנה ברורה:

הפי"פ אינו יכול להקים "וועדת חתרמות" גלויה, הפועלת עם מידע בדוק ומכל המפרות (אין לכך תשתית אירגונית ולא תקציב) - ומכאן ברור שיהיה נתון להתקפות הולכות וגוברות מצד הגורמים המסחריים שאותם הוא תוקף. הברירה היא להפסיק בקרוב את חיבור הרשימות - או להמשיך ולכלול ברשימות רק מדינות שאין להן יכולת מספקת להגיב (בעיני - האפשרות השניה גרועה יותר).

בנוסף לבעיות שבשיטה, מסע ההחרמות אינו זוכה לתמיכת חלק חשוב ביותר של הגורמים הבולאיים בעולם. רוב העיתונות הבולאית האמריקאית נוטה לעמדה המתנגדת לחיבור "רשימות חרם" רשמיות. עפ"י תפיסת רוב האספנים האמריקאים, על האספן הפרטי להחליט מה הוא אוסף ומה לא, והאמריקאי הממוצע אינו מוכן להפקיד החלטה זאת בידי שום ממסד/גורם בינלאומי.

מכה קשה במיוחד למאבק המובל ע"י פי"פ, ניתנה ע"י עורכי הקטלוג סקוט שהכריזו כי החל מהשנה יתחילו להוסיף לקטלוג שלהם בהדרגה את כל הבולים שבעבר חרימו (מדובר בכ- 30,000 בולים - חלקם הוחרמו מסיבות פוליטיות אמריקאיות, וחלקם בשל היותם ספקולטיביים). כמובן, לגבי ההנפקות החדשות, מתכוון סקוט לרשום את כולן, אולי תוך הוספת הערות במקרי ההפרזה הקיצוניים.

אפילו קטלוג מיכל לא הצטרף למאבק, למרות שקהל קוראיו העיקרי הוא הקהל הגדול של האספנים דוברי הגרמנית - שמהם יצאה הקריאה המקורית לפעול כנגד ההנפקות המוגזמות. לא פלא שמהמ"ל של קטלוג מיכל, שרק לפני כשנה וחצי הדפיס מהדורה שניה לכרך המיוחד של "אסיה II", קטלוג בולי פוג'ירה, אג'ימן, תימן וכו' משנות ה-60 וה-70, ובו הרבה העלאות מחירים, הבחין כנראה שיש שוק ל"בולי זבל", ולכן יש גם שוק לקטלוגים שכוללים אותם.

חוששני שגם הפעם לא נמצא פתרון פלא לעצירת מבול הבולים החדשים והיקרים, ומבצע ההחרמות הנוכחי ימות מות נשיקה תוך כשנה-שנתיים. כל עוד יהיה ביקוש לפתקיות צבעוניות בנושאים פופולריים - יימצא גם ההיצע. כל עוד ניתן להכין, בתנאים גרפיים מעולים, בול במחיר של 1 - 5 סנט ולמכור אותו במחיר של פי 10 ופי 100, התופעה לא תיעצר. כל האירגונים הבולאיים בעולם צריכים ללמד ולהפיץ ידע בולאי בקרב הנוער והמבוגרים ורק כך יש סיכוי לפתרון חלקי - הורדת הביקוש.

פי"פ עצמו מקווה להצליח לשכנע את איגוד הדואר הבינלאומי להפוך את כללי האמנה הפילטלית לכללים מחייבים. לצורך כך תוכננה להערך פגישה עם המנהל הכללי של איגוד הדואר. על תוצאות הפגישה נדווח בבטאון הבא.

רשימת ההנפקות המזיקות - יוני-יולי 91

ההנפקות המפירות את כללי האתיקה הבולאית של איגוד הדואר הבינלאומי: (במרבית המקרים הופרו כללים 7.1 ו-7.3)

מרכז אפריקה - צופים ופרפרים (6 + 6 חתוך + 1 גל"ז + 1 גל"ז חתוך + 2 גל"ז זהב + 2 גל"ז זהב חתוך).

- אולימפיית החורף - אלברטויל (4 + 4 חתוך + 3 גל"ז + 3 גל"ז חתוך + גליון עם כל 4 הערכים ביחד).

גואינאה - דה גול - (בול זהב של 1500 פרנק + 2 גל"ז של 1500 פר' כ"א).
רדונדה - לכל הבולים המונפקים על אי זעיר ובולתי מיושב זה של אנטיגואה אין הצדקה דוארית כלשהיא.

סירה ליאונה - חג המולד - דיזני - (3 גליונות של 9 בולים שונים כ"א + 6 גל"ז).

סנט וינסנט - כדור בסיס - נולן ריאן - גליונות של 6 בולים מ-1990 עם הדפסי רכב שונים.

צפון קוריאה - אליפות כדורגל איטליה 90 - 6 בולים + 1 גל"ז (סעיפים 1, 4, 5, 6).

ההנפקה מצפון קוריאה היא בערך נקוב נמוך יחסית, אולם עקב יצירת מחסור במתכוון הערך הקטלוגי של הסידרה הוא כ- \$ 110. מודעות בעיתונות האמריקאית מציעות את הסידרה המנוקבת במחיר "צנוע" של \$ 60.

טאיוון - 1991 - יריד הספרים הסיניים הבינלאומי. 4 בולים עם הדפס רכב (הופרו סעיפים 5, 6, 7.3, 7.4).

פרס - 1990 ועידת פירדאוס. 16 גליונות לא מנוקבים. (סעיף 1).

Stephen H. Olson, 207 Loon Court, Foster City, CA 94404, U.S.A.

מבקש להתחלף ב 2 נושאים מיוחדים:

א. "כוכב בעל 6 קודקודים" (מגן דוד ממש או דומים - לא על בולי ישראל, יש לו כנראה את כל הבולים ומחפש אותם ע"ג מעטפות.

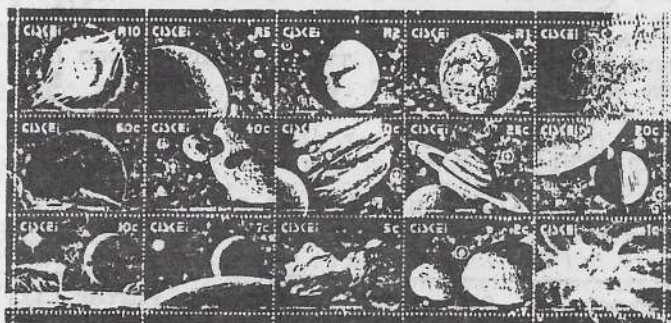
ב. "עברית על בולים לא ישראלים", תעמולה אנטי ישראלית, תנ"ך (עניין מיוחד בקשת בענן ויונה עם עלי זית), שואה, ותרומת דס. מחפש חומר מעניין על מעטפות.

בולים חדשים

ארה"ב תנפיק, באחד באוקטובר 1991, סדרת בולים בנושא כיבוש החלל. ציורי הבולים הוצגו החודש במסיבת עיתונאים עם מנכ"ל הדואר האמריקאי והשחקן ליאונרד נימוי (Mr. Spock) מסדרת הטלוויזיה המצליחה "מסע בין כוכבים", באתר הצילומים של הסידרה (חלק 6). הבולים יהיו השיא של "חודש הבולאות הלאומי". כל אחד מהבולים שבקונטרס את אחד מ-9 כוכבי הלכת של מערכת השמש ובול נוסף מתאר את ירח כדור הארץ. ליד כוכבי הלכת - רכבי החלל שחקרו אותם. בקונטרס יהיו 2 גליונות של 10 בולים (\$ 5.80). הדובר של חודש הבולאות הלאומי יהיה "Mr. Spock" והסיסמא תהיה: "מסע אל גבולות חדשים... איסוף בולים". כרזות, סטיקרים, כרטיסים לחלוקה ישאו גם את הטקסט: "איסוף בולים הוא לוגי" פרפרזה של הדמות "חסרת הרגשות והנשלטת רק ע"י הלוגיקה" - ספוק *

ציסקיי תנפיק גם היא באחד באוגוסט סדרת חלל בגליונות המורכבת מ-15 בולים, המתארים בנוסף לכוכבי הלכת גם את השמש, הירח ואסטרואידים בעלי צורות משונות ומעניינות. ציורי הבולים מבוססים כולם על צילומים אמיתיים של חלליות מחקר אמריקאיות והאמן ניצל את החופש האומנותי להרכיב תמונות ממרחק קצר עם תמונות ממרחק גדול, על אותו בול. (פרט לנפטון - כאשר נוף פני נפטון הוא פרי דמיונו של האמן).

מכירה פומבית מספר 1 - איל"ת

(תאריך אחרון למשלוח הצעות קניה בדואר 10.9.91)

כללי המכירה

1. המכירה פתוחה לחברי האגודה בלבד.
2. הפריטים יימכרו במחיר הגבוה ביותר המוצע.
3. ממוסר החומר תגבה עמלה של 10% ממחיר המכירה.
4. הוצאות משלוח החומר ע"ח הקונה.
5. עם קבלת התשלום יישלח החומר.
6. המחירים הינם מחירי מינימום.
7. ניסיונו להמעיט בתאור ובקיצורים. אם לא צויין אחרת הכוונה למעטפה שלמה.
- גזור - CUTOUT
- מי"ר - מעטפת יום ראשון
- נשלח - מעטפה שעברה בדואר
- לא נשלח - לא עברה בדואר
- XX - MINT, ללא מדבקה.
- X - בלתי משומש, עם מדבקה.
8. לעיתים יש יותר מנושא אחד בתיאור. הנושא הנוסף מודגש בקו.
9. הכתובת למשלוח הצעות:
- אלן כרפס, ת"ד 3990, ירושלים 91037.

אוו"ם

1. מצרים 1990. יום האוו"ם. מי"ר. לא נשלח.

אמנות

2. בלגיה 1972. 200 שנה לאקדמיה המלכותית לאמנות. מי"ר. לא נשלח.
3. אוסטרליה 1990. חותמת שבוע האומנות הלאומי. מסכות. נשלח.
4. ג'רזי 1978. הדפסים עתיקים. מי"ר. לא נשלח.
5. אוסטרליה 1989. אימפרסיוניסטים. 4 גלויות מירב. מי"ר. לא נשלח.
6. פינלנד 1983. חותמת פסל עם מזרקה, הלסינקי. נשלח.
7. סין 1984. XX. דרמה קלסית. 4 בולים.
8. צ'קוריה - ציורים מפורסמים. 4 גל"ז. רפאל, דגה, רובנס (2). חתום.

אניות

9. קנדה 1978. אניות. 4 מי"ר. לא נשלח.
10. ארה"ב 1989. חותמת 200 שנה למשמר החופים. לא נשלח.
11. ארגנטינה. XX. 4 בולי אניות שונות.

בול על בול

12. סינגפור 1990. 150 שנה לבול. גליון על מעטפה רשומה. נשלח.

דגלים

13. ארגנטינה 1974. XX. 150 שנה חונין ואיקוצו.

הסטוריה

14. ארה"ב 1983. חותמת עם דגלים. 200 לשלום ארה"ב-אנגליה. לא נשלח.
15. ארה"ב 1984. חותמת עם דגלים. 200 שנה לחוזה פריס. לא נשלח.

חיות וציפורים

16. פינלנד 1989. כלבים. גליון על מעטפה. נשלח.
17. קנדה 1990. זאב ערבות, אנטילופ, לויתן בלוגה. מי"ר. לא נשלח.
18. טרנסקאי 1980. ציפורים וחיות. מי"ר. לא נשלח.
19. הונגריה 1988. גליון ברווזים. רשום. נשלח.
20. הונגריה 1983. ציפורי טרף. 2 מי"ר. נשלח.
21. הונגריה 1984. ינשופים. 2 מי"ר. נשלח.
22. הונגריה 1985. ציפורי אודובון. 2 מי"ר. נשלח.
23. מאלי 1985. XX. ציפורי אודובון. 4 גליונות פאר (מיכל 9-1046).
24. ארגנטינה 1987. XX. סידרה לכבוד פרקים לאומיים.
25. ארגנטינה 1978. XX. ציפורים ופרחים. 4 בולים.
26. ניו זילנד 1982. XX. כלבים וחיות. הגליונות והבולים.
27. זמביה 1969. שנת התיירות האפריקאית. מי"ר. לא נשלח.
28. יפן 1986. חרקים סדרה מספר 3. 2 מי"ר. לא נשלח.

29. סין 1986. XX. חסידות. סידרה וגליון.
30. הודו 1966. כליל - 3 אריות (סמל העיר אסוקן) - שגיאת דפוס אלבינו - דפוס הבלט בלבן, חסר צבע לחלוטין. כליל רגיל מצורף
31. סן מרינו. 1956. XX. כלבים. מיכל 547-556. = 35 מרק.
32. ג'רזי 1991. אירופה. מי"ר. נשלח.
33. רומניה 1974. סקילאב. גליון לא מנוקב. (מיכל 300 מרק), XX.
34. ברה"מ 1977. 20 שנה לעידן החלל. חוברת מיוחדת עם 6 מי"ר וגליון XX. חתום ומאושר ע"י אלכסיי ליאנוב
35. צפון קוריאה - חתום - 1974-80. 5 גל"ז שונים - טיל סיני, כלבי חלל, ASTP, לונה 16, צפלין וטיל.
36. צפון קוריאה - חתום - 1982-88. 5 גל"ז שונים - מדע בדיוני (2) שנת הבזק, טילים, טרסקובה - 2 בולים מחוברים.
37. צפון קוריאה - חתום - 1980-83. 3 גל"ז. שמים וחלל, שנת הבזק, זמן גריניץ.
- 7.

יודאיקה

38. פפואה ניו גינאה 1965. ועידת דרום פסיפיק. מי"ר. נשלח. חתימת המעצב ג'ורג' המורי.
- 38א. עמנואל לסקר - חותמת מיוחדת שחמט (ראה איור).
39. ישראל 1972. שערים. הבולים מהגליון על 4 גלויות מקס. לא נשלח.
40. אוסטרליה 1989. טיסה בוטלה. בעת תערוכת בולים. קוינסלנד. נשלח.
41. אוסטרליה 1988. חותמת "טמורת-מעון מוסיקת קאנטרי". לא נשלח.
42. סנט וינסנט. XX. מי"קל ג'קסון. 8 זוגות של נסיונות צבע (2 סדרות)
43. הונגריה 1956. חותמת. ליסט, ברטוק. גזור. לא נשלח.
44. הונגריה 1964. חותמת. פסנתר, בטהובן. נשלח.
45. הונגריה 1968. חותמת. זימרה. נשלח.
46. הונגריה 1969. חותמת. פסטיבל ג'ז. נשלח.
47. הונגריה 1969. חותמת. מפגש נגני כלי נשיפה. נבל. נשלח.
48. הונגריה 1971. חותמת. 90 שנה לברטוק. לא נשלח.
49. הונגריה 1978. חותמת. פסטיבל מוסיקה קמרית. נשלח.
50. סין 1985. XX. 80 שנה לחיאת חיאנהאי. מלחין. בלוק של 4.
51. סורינאם. XX. בטהובן. גליון.

מכונות

52. ארה"ב 1952. ארגון המכונות האמריקאי. מי"ר. נשלח.
53. ברזיל 1990. קונגרס עולמי 22 של איגוד רכב תובלה. מי"ר. לא נשלח.
54. אוסטרליה 1989. ספורט. מירוץ גרנד פרי. יום האימון. 4 מעטפות
5. כל אחת יום אחר. נשלח.
55. ארה"ב 1985. מאה שנה למכונות. חותמת. לא נשלח.
56. ארה"ב 1986. מאה שנה לדיימלר. חותמת צפצפה. לא נשלח.
57. ניו זילנד 1961 (+1949 ו-1964 על גזיר). חותמות זהירות בדרכים.
58. יוגוסלביה. 1953. תחרות בלגרד. מיכל 7-724. = 23 מרק. XX.

מלחמת העולם השנייה

59. ארה"ב 1990. חותמת 45 שנה לסיום המלחמה. לא נשלח.
60. אוסטרליה 1989. חותמת מאה שנה למסונים בויקטוריה. לא נשלח.
61. צ.קוריאה - 3 גל"ז - חתום. כיבוש הים, כיבוש האדמה (גליונות של 5 בולים שונים ותויות) + גליונית פאר.
62. פקיסטן 1958. מוחמד איקבל. 20 שנה למותו. מי"ר. לא נשלח.
63. פולין 1963. כדורסל. אליפות אירופה. סידרה וגליון על 4 מי"ר.
8. לא נשלח.

64. אנגליה 1975. שייט. סידרה על מ"ר. נשלח.
65. ספרד 1982. XX. גביע עולם. 3 גלויות.
66. ארגנטינה 1978. XX. גביע עולם. 2 סדרות.
67. סין 1989. משחקי נוער 2. 2 גלויות עם חותמות. לא נשלח.
68. סין 1987. משחקי העם ה-6. מ"ר. לא נשלח.
69. אוסטרליה 1990. כדורגל. חותמת משחקי צפון קווינסלנד. יום אחרון לא נשלח.
70. יפן 1990. אליפות יפן בטניס. חותמת על גלויה. לא נשלח.
71. איטליה 1972. אליפות דאר בי"ל בטניס ה-60. חותמת. נשלח.
72. יפן 1985. אליפות אתלטיקה 40. כדור יד. מ"ר. לא נשלח.
73. ברה"מ 1986. אליפות עולם לנשים בכדורסל. גלויות מירב. מ"ר. לא נשלח.
74. איטליה 1987. חותמת אליפות עולם לנוער בכדורסל. גלויה. נשלח.
75. ספרד 1990. מירוץ 5 ע"ש חוזה אבסקל. חותמת. נשלח.
76. ספרד 1990. אולימפידה ברצלונה. חותמת על בול תואם. לא נשלח.
77. גאנה 1964. XX. אולימפידה. סדרה וגליון.
78. אינדונזיה 1988. אולימפידה סיאול. מ"ר. לא נשלח.
79. סן מרינו 1953. מיכל 493-501 = 240 מרק. דיסקוס, ריצה, טניס כדורגל, טניס, סקי ועוד. XX.
80. הונגריה 1986. 6 גלויות מירבותמת מ"ר. לא נשלח.
81. פקיסטן 1960. שנת הפליט. מ"ר. לא נשלח.
82. נורבגיה 1990. חותמת מיוחדת על בולים מתאימים. נשלח.
83. הונגריה 1958. קונגרס פי"פ. גליון (מיכל בלוק 28). XX.
84. איי פארו 1980. פרחים. חותמת. מ"ר. לא נשלח.
85. צ'קוריה - גליון של 6 בולים שונים, גליון של 3, 2 גל"ז + 1 מויטנאם. חתום.
86. אנגליה 1957. ג'מבורי עולמי. כל הסידרה. חותמת יום אחרון. נשלח.
87. קנדה 1955. ג'מבורי עולמי. מ"ר. לא נשלח.
88. קנדה 1960. 50 שנה לצופיות. מ"ר. לא נשלח.
89. ניו זילנד 1965. מ"ר. נשלח.
90. ארגנטינה 1985. XX. אניות קולומבוס וסמלי ערים. 6 בולים מחוברים.
91. ישראל 1990. חותמת תחנת רכבת ת"א מרכז ע"ש סבידור. נשלח.
92. אוסטרליה 1988. חותמת רכבת הגאן. אליס ספרינגס. נשלח.
93. פינלנד 1983. חותמת. מוזיאון הרכבות בריוינקאה. נשלח.
94. סנט וינסנט-גרנדיניס. XX. 1985. מיכל בלוק 10 = 100 מרק.
95. נורבגיה 1956. חותמת שחפת על איגרת אויר.
96. ניו זילנד 1957. חותמת "מחנה בריאות גלנלג". מ"ר. נשלח.
97. אוסטרליה 1990. חותמת צלב אדום. פרחים. נשלח.
98. טנזניה 1986. אליפות עולם. מ"ר הסדרה. לא נשלח.
99. צ'קוריה - גל"ז 1980 - קרפוב - קורצ'נוי. חתום.
100. צ'קוריה - חתום - צניחה חופשית, מטוסים, בלונים, צפלין. 83-1974.
101. אנגליה 1950. חותמת "תערוכה בי"י לונדון". נשלח.
102. אנגליה 1990. חותמת יום הנער "תערוכת עולם הבול". נשלח.
103. קנדה 1987. קפקס. גליון מגלים, מפות. לא נשלח.
104. פולין. XX. גליון אמנות עם תערוכות בולים אירופאיות.
105. צ'קוריה 89-1983. 5 גל"ז. סטוקהולמיה 86, סטמפקס 86, אספנה 84, לופוסטה 83, פילקספרנס 89.

שונות (כולם צא אם לא צוין אחרת)

106. דנמרק 1975. שנתון בולים (ללא גליונות).
107. ארגנטינה 1973. בנינים, נופים, פולקלור. 2 סדרות.
108. גאנה 1957. ציפורים, פרחים, דגים, יהלום. מיכל 48-60.
109. גאנה 1961. אילה. ערך 1 £. מיכל 97.
110. גאנה 1965. מטבע חדש. מיכל 31-224.
111. גאנה 1967. מטבע חדש. מיכל 287-294.
112. גאנה 1967. סדרה חדשה. צפור, שפן, פרחים. מיכל 8-313, 297-305.
113. גאנה 1967. חוקה חדשה. מיכל 367-381.
114. גאנה 1968. ייצור קקאו. גליונות של 12 עם ציור של גילמוס. 7-334.
115. גאנה 1970. ארגון העבודה הבי"ל. גליונות של 12 עם ציור של קנלטו.
116. ישראל - קונטרס בולים "תכל 89". בכריכה נושאי מחשב, תעופה וכו'.
117. ישראל - כנ"ל - עם ספרור שוטף מודפס. (הוצאת הבי"ל).
118. ישראל - כנ"ל - עם ספרור שוטף וחיתמת אדומה של הבי"ל.
119. ישראל - גליון שלם 1963 - "קץ לרעב" - במצב מעולה. (במחירון הסותרים 860 ש"ח).
120. ישראל - הדפס הפרדת צבע 4 צבעים שהוצא לכבוד תערוכת "חיפה 87" ע"י ההתאחדות בהיתר השירות הבולאי - בול יהדות דנמרק. מהדורה של 1500 הדפסים - ממוספר.
121. ישראל - כנ"ל. 6 הפרדות צבע, עם סמל התערוכה, הוצא במהדורה של 750 עותקים.
122. ישראל - איגרת דואר אויר מיוחדת - תערוכת עצמאות 40. הדפסי רכב של משלוח ראשון של דואר בספינת אויר בישראל, ממוספר, חותמות מיוחדות "יום דואר אויר" 22.4.1988 וחיתמת "שחזור טיסת הצפלין רמלה 1929-1988".
- כלילי ארה"ב מסדרת America is beautiful עם חותמות מיוחדות שונות - World Stamp Expo 89.
123. הקפיטול בווישינגטון - בחותמת המיוחדת אותו מבנה 26.11.89.
124. ניו יורק - גשר מנהטן. חותמת קונגרס איגוד הדואר 28.11.89.
125. פילדלפיה - אולם העצמאות. חותמת עם סמל התערוכה 29.11.89.
126. בלטימור - נמל וספינת מפרשים. חותמת סמל התערוכה 27.11.89.
- ספרות
127. קטלוג בולי ישראל מס' 11 - צבעוני. במצב חדש. מתנה נהדרת לאספנים בחו"ל.
128. קטלוג בולי ישראל מס' 11 - צבעוני. במצב חדש. מתנה נהדרת לאספנים בחו"ל.
129. קטלוג מיכל מערב אירופה 1990/91, בשני כרכים, במצב חדש לחלוטין.
130. קטלוג מיכל מזרח אירופה 1990/91, במצב חדש לחלוטין.

חידוש דמי חבר

עם צאתו לאור של נושאו מספר 7, ימצאו חברים רבים הודעה לתשלום דמי חבר לשנת 1991. ע"פ החלטת האסיפה הכללית של איל"ת נקבע כי דמי החבר לשנה בטאונים יעמדו על 30 שקלים. מספר הבטאון האחרון שהחבר זכאי לקבל מופיע על מדבקת הכתובת בשורה הראשונה בצד שמאל. אנא שלמו את דמי החבר במועד. את התשלום יש לשלוח לגזבר, במזומן או בהמחאה לפקודת איל"ת. הכתובת: משה רימר, ת"ד 215, בת ים 59101

.114

aerogramme رسالة جوية مطروقة
 by air بالبريد الجوي

ישראל Israel اسرائیل

now known as
postal charge collected
اجرة البريد مدفوعة

17.7.1968

EMANUEL LASKER

Weltmeister.....
1904-1921

1894-1921
STAG

GEBURTS

Geldverkehrsabteilung
Leine Postordnung

keine Postsendung

Partnerships

(Lizenz und Versionsnummer oder Postfach
bzw. Postfachinhaber ...)

CIN 49

№38

מקום הנחיתה כחסות : אל-על AL

122

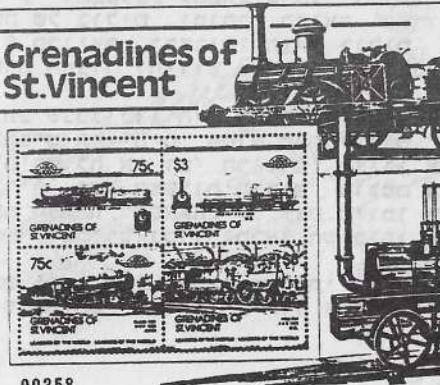
79

.58

. 31

94

00352

HAFNIA '87 — WORLD STAMP EXHIBITION

121

Limited Issue 750 N: 0700

אלי וובר, נשיא התאחדות בולאי ישראל, בעל אוסף בוואריה קלאסית שזכה כמה פעמים במדליית זהב בינלאומית, פותח את מדורינו הקבוע החדש - שמיועד להזכיר כי פריטים קלאסיים רבים, יכולים להשתלב באוסף תימטי.

ביסמרק ומצביאו פון מולטקה, בדרכם להגשמת חלום ההיסטורי לאיחוד נסיכויות גרמניה תחת הנהגת מלך פרוסיה, לימים קיסר גרמניה, עשו מהלך צבאי טקטי מפתיע ביותר. במקום לפנות דרומה ולהילחם באוסטרים ישירות, פנו הפרוסים דרום מזרחה, חתכו את צפון באוואריה ומשם פנו לעבר סדובה. שם הביסו את האוסטרים וקבעו עובדה - פרוסיה היא המעצמה מס' 1 בגרמניה. בתקופה סוערת זאת נוצר גם הפריט הבולאי המוצג בפנינו, שהוא אחד מתוך 14 שהתגלו עד היום.

במשרדי הדואר בצפון בוואריה אזלו הבולים בערך של 3 קרויצר, שהוא התעריף הרגיל והמקובל למכתב ברחבי בוואריה. בגלל המצור הפרוסי לא הייתה אספקה חדשה של בולים ומנהלי הדואר פתרו את הבעיה ע"י כך שחצו בולים בערך נקוב של 6 קרויצר והדביקו חצאי בולים על המכתבים. נהוג זה נמשך כחודשיים עד להסרת המצור וחיידוש מלאי הבולים בערך שלושה קרויצר.

המכתב שבפנינו הוא החשוב ביותר והמעניין ביותר בהיותו היחיד מביין 14 המכתבים הקיימים שהוא מכתב רשום. כבוואריה, בניגוד למדינות אחרות בהן שילם השולח את דמי הרישום, חייבו את הנימען בתשלום עם קבלת המכתב. תוספת התעריף בשל המשלוח הרשום שולמה במזומן וע"ג המכתב נרשמה עובדת התשלום (ראה חותמת "CHARGE"). עצם קיומו של מכתב רשום מראה כי חצי הבול הוכר ע"י הדואר כביול נכון ומכאן חשיבותו המיוחדת של המכתב.

מכתב זה, שהוא פריט מסורתי מובהק, יכול להשתלב באוסף תולדות הדואר וגם באוסף תימטי (נושא "איחוד גרמניה" או "מלחמות ביסמרק" למשל).

מידע לאספני רכבות

להלן סקירת מספר ביטאונים של אגודות תימטיות המתמחות ברכבות:

1. Railway - Philatelie - בטאון R.Phil.Group שנוסדה ב - 1966 באנגליה.
כתובת הקבוצה:

50 Roberts Road, Prestbury, Cheltenham, GL52 5DF, Great Britain

בחוברת דצמבר 90, בת 32 עמודים, אפשר למצא תיאור בולים חדשים, סיפור מעטפה מיוחדת, מאמרים על מעבורות רכבות (עם עשרות איורים), מאמר על גשרי דנובה בבודפשט, פרסומות ועוד.

2. Der Eisenbahn - Motiv - Sammler בטאונה בגרמנית של הקבוצה הבינלאומית - רכבות.

כתובת המזכיר:

Rolf Treyde, Windthorststrasse 70, D 5090 Leverkusen 1, Germany

הבטאון מופיע 5 פעמים בשנה. חוברת לדוגמא - 6 מרק. דמי חבר שנתיים - 25 מרק. בחוברת ספטמבר 1989 של 24 עמודים ניתן למצא: דוח מוועידת האגודה מס' 23, מעטפות מיוחדות חדשות מגרמניה, פינלנד, אוסטרליה וכו', רשימת תשובות, רשימת כלילים חדשים בנושא (עם איורים), רשימת 89 חותמות חדשות (כולן מצוירות) מ- 19 מדינות שונות, מאמר על סוכנויות דואר רכבות (חלק 2) מסין ועוד.

3. The Dispatcher - בטאון Casey Jones Rail Road Unit מארה"ב.

כתובת העורך:

Oliver C. Atchison, P.O.Box 31631, San Francisco, CA 94131, U.S.A.

בטאון נוב' - דצמ' 90 - 6 עמודי פוליו משוכפלים כולל מאמרים קצרים ומאורים על מסילות הברזל של פרגואי, בולים שלא הוצאו - בוליביה, רשימת הוצאות חדשות (עם יום ההופעה, שם הסידרה, ערכים ומספרי סקוט), סקירת ספרים, דואר מקומי, סדרה ממזרח גרמניה שלא הספיקה להופיע עד האיחוד, מדורים קצרים על חדשות, שאלות ותשובות, כתובות לחילופין ועוד. למרות שהביטאון כולל מעט עמודים, יש בו הרבה מידע, בגודל אותיות משתנה ועם איורים.

כל המעוניינים במידע מפורט על אגודות אספני רכבות בעולם, קטלוגים בנושא וכו' - יכולים לפנות לחברנו אברהם רון, שישמח מאוד לסייע. הוא אמנם בעל חנות בולים, אך יסייע לכל חבר איל"ת המתעניין בנושא רכבות שלא למטרת רווח.

כתובתו: ת"ד 1291, רמת גן 52113. טלפון: 777464 - 03

The Dispatcher

A Publication of Railroad Philately
by the
CASEY JONES RAIL ROAD UNIT
AMERICAN TOPICAL ASSOCIATION

NOVEMBER - DECEMBER 1990
\$6.90
PAGE 31

Der
Eisenbahn

26 AUG.-SEP.
1989
Nr. 79
Motiv - Sammler
MITTEILUNGSBLATT
Internationale Motivgruppe "Eisenbahnphileten"

ISSN 0951-288X
RAILWAY
PHILATELY
The Journal of the Railway Philatelic Group

תקציר הפגישות של הסמינר למציגים תימטיים

להלן עיקרי הדברים, שהועברו ע"י פרופ' אילן, במהלך הפגישה הראשונה, שעסקה בנושא אביזרים וכלי עבודה למציג.

1. הדפוס של הדפים:

אין להשתמש בדפים צבעוניים, מעוטרים, מודפסים מראש עם כותרות החוזרות על עצמן ("הצלב האדום", "THE DOG", וכו'). אפשרי השימוש בצבע עדין ובהיר (צהבהב, אפרפר), כולל משבצות רקע בצבעים לא בולטים. ניתן להשתמש גם במסגרות מודפסות על הדפים, אך ללא עיטורים. לרוב משתמשים כיום בדפים לבנים לחלוטין. ניתן לקנות דפים מחנויות בולים או להדפיס בבית דפוס.

2. גודל הדפים:

הגודל האידאלי למסגרות של 16 עמודים הוא 23 ס"מ רוחב, 29 ס"מ גובה. המגמה בעולם היא לעבור למסגרות של 12 דפים - 3 שורות של 4 דפים. זאת כדי שלא יהיה צורך להתכופף ע"מ לראות את השורה התחתונה או להתרומם על קצות האצבעות כדי לראות את השורה העליונה.

3. עובי הנייר:

הדף צריך להיות עבה מספיק כדי לשאת גם מעטפות יותר כבדות. מאידך - צריך להיות גמיש מספיק כדי לאפשר הכנסה למכונת כתיבה או לחתוך מתוכו בנוחות "חלונות" להצגת חלקי מעטפה. באירופה מקובל נייר בריסטול 224 גרם ובארצ"ב נייר של 60 עד 100 ליברות.

4. הרכב הנייר:

החומצה שמשמשים בה לפעמים להלבנת החומרים מהם מיוצר הנייר, תוקפת גם את הבולים. לכן יש להקפיד על שימוש בנייר נטול חומצה. ניתן לבצע בדיקה באמצעות נייר לקמוס או באמצעות עפרון בדיקה (למשל PH TESTING PEN מתוצרת LIGHT IMPRESSIONS, ROCHESTER, NEW YORK). מעבירים את העפרון על הנייר ואז מתקבל פס צבעוני: צהוב - מעיד על חומציות רבה בנייר. ירוק - חומצה מועטה. כחול - נייר נטול חומצה.

5. עטיפות מגן שקופות:

מומלץ להשתמש בעטיפות פלסטיק סגורות בשלוש דפנות (צד עליון פתוח). אין להשאיר את הדפים בעטיפות לפרקי זמן ממושכים, מאחר ויש נטיה להזעה. יש לבדוק גם את חומציות העטיפות כמו במקרה הדפים. יש ספקי עטיפות המתמחים בתוצרת למוזיאונים, אך ניתן להזמין גם מספקים בארץ - אחרי בדיקה כאמור.

6. הדבקת הבולים לדף:

בולים משומשים - באמצעות מדבקים (Hinge) מקופלים מראש (לבדוק חומציות) את המדבקים ניתן להסיר בקלות מהבול במקרה הצורך. לגבי בולים תמימים (Mint) - מקובל להשתמש ב-Hawid בעל רקע שחור, אפרפר או אפילו שקוף. תוצרת אחרת למגני בולים היא Prince או הדגם האמריקאי - Showgard. הסגור משני הצדדים עם חתך באמצע הגב של המגן. יש המשתמשים בעפרון דבק בעל חוד דקיק להדבקת שולי ההוויד בצד נוסף, כך שהבול יהיה יציב בתוך המגן. (אין לסגור את כל השוליים - האורור חשוב).

הפגישה השנייה עסקה בנושא מקורות המידע של האספן התימטי:

חשוב שהאספן יאגור כמה שיותר מידע על נושאו, לפני שהוא מסדר אותו לצורך תצוגה. חשוב לחפש בכונה במקורות בעלי אופי שונה: ספרים, אנציקלופדיות, כתבי עת, ספרי ילדים, תנ"ך, ספרות תימטית וכו'.

בהקשר האחרון - חשוב שאספן נושא מסוים יעניין, בנוסף לספרות הבולאית הנוגעת ישירות לנושא שלו, גם בספרות "ליד". כך למשל אספן רפואה יגלה מידע חשוב נוסף בספרות בולאית על דת, על חלל, על אומנות (ויגלה שם הקשרים). יש לחפש בקטלוגים לחותמות של המדינות השונות. חברות בעמותות מתמחות בחו"ל מביאה מידע נוסף וכך המינוי לקטלוגים של מכירות פומביות (אצל הפירמות הקטנות ניתן להשיג במכירות גם חומר בזול, אצל הגדולות - כמובן רק בסכומים גבוהים). תיאורים ותמונות מקטלוגים כאלה - מביאים תגליות חדשות, מעבר לנמצא בתמונות של הקטלוגים העולמיים הנפוצים. בכלל, דרושה דינמיקה מתמדת של מחקר וחיפוש.

עד כה התקיימו בהצלחה רבה כבר 5 פגישות מתוך הסמינר. החברים מוזמנים לבוא ולהשתתף לפחות באחת מהפגישות שנתרו: 14 אוג', 28 אוג', ו- 4 ספט' 91, בין השעות 17.30-19.30. באולם התאחדות בולאי ישראל, פינסקר 2, קומה ב' - ת"א. (הפגישות הבאות תוקדשנה לידע בולאי, מצב ונדירות החומר, ושיפוט.

* * הצעה מיוחדת * *

הצטרפו לאגודה לתולדות הדואר בארץ הקודש בהנחה של כ 50 אחוז.

רק 24 שקלים לשנה

To commemorate the 15th anniversary of the HLPH Society, we suggest this special offer to new members, for their first year, who join us during the period July 1, 1991 through June 30, 1992. Note that actual membership starts at the beginning of the calendar year, and includes the back issues of the Bulletin for that year.

Membership includes our publication "Holy Land Postal History" (4 Nos. annually), now in its 12th year, which is known to be one of the best Holy Land bulletins in the world. It contains fundamental research work, new discoveries and up to date philatelic news from all periods of Holy Land postal history. Articles are regularly contributed by outstanding experts of H. L. postal history.

HLPH Society, POB 10175, 91101 Jerusalem

שמואל כהן
עובדיה 25, חיפה 34563

מציע למכירה את "אטלס בולי העולם". המחיר 60 ש"ח

לוסיאן מיליס
ת"ד 183 נתניה 42101

מארגן אגודה לאספני גלויות מירב. המעוניינים מוזמנים להצטרף.

וה'כן הוצעה שם?

ד"ר ואלך
ת"ד 1414 - רחובות 76113

מארגן אגודת אספני בולי הכנסה. המעוניינים מוזמנים להצטרף.

פינת היודאיקה

במאי השנה התקיימה בניו ג'רסי שבארה"ב תערוכת בולים (NOJEX 91) שהוקדשה בלעדית לארץ הקודש - ישראל - יודאיקה, עם 31 אוספים ב 193 מסגרות (של 16 דף). נראה כי כל התצוגות היו מאורגנות עפ"י כללי הבולאות המסורתית, תולדות הרואר, אירופילטליה וכו', אך לא לפי כללי התימטיקה (למשל - ניתן להציג נושא "מחנות ריכוז" בשיטה תימטית וניתן להציגו כ "תולדות הדואר" ואף בשיטה שאינה תואמת בשלמות שום כללי תצוגה של פי"פ - כי הרי אגודות היודאיקה וארץ הקודש מכל העולם שואפות מזה שנים לקטגוריה נפרדת של שיטת איסוף ותצוגה). במסגרת התערוכה התקיימו גם הועידות של S.I.P. (איגוד אספני ישראל וארץ הקודש הגדול של ארה"ב) ושל W.P.C. (הקונגרס העולמי של אגודות ארץ הקודש ויודאיקה שבו חברות אגורות מאוסטריה, איטליה, בריטניה, גרמניה, דרום אפריקה, הולנד, צרפת, שוויץ וכמובן - ארה"ב וישראל). עפ"י הדוות שמופיע ב-W.P.C Newsletter האחרון מעריכים שיש כיום בעולם 18,000 אספנים בענף זה, לא כולל מנויי השירות הבולאי של ישראל.

הצעיר הישראלי שי שבתאי הציג באגף המוזמנים את אוספו "קשרי דואר של הישוב היהודי בא"י 1939 - 1948" ואף הרצה על נושא "לוחמי מחתרת יהודיים במחנות מעצר בריטיים". אוסף אחר, שיתכן ומאורגן בשיטה תימטית, היה של מריון סיגל - "הציונות של הרצל" (מדליה מוזהבת). תהיה לכולנו הזדמנות לראות אוסף זה ב"ח"פה 91", ולהווכח באיזו שיטה הוא נבנה. בכל מקרה השמועה אומרת שהאוסף מעניין מאוד.

בתערוכה הדו-לאומית בולגריה-ישראל (יוני 1991) הציג אריה לין את אוספו "פרקים בתולדות עם ישראל" - עפ"י תוכנית תימטית וזכה במדליה מוזהבת. גם את אוספו נוכל לראות לראשונה ב"ח"פה 91".

כידוע, נושא האיסוף הפופולרי ביותר בקרב חברי איל"ת הוא יודאיקה. (יותר מ- 10% מהחברים). וגם לגביהם נשאלת השאלה כיצד הם בונים את אוספיהם. (אלה שמתכננים להציג). איל"ת כאגודה המתמחה באיסוף בשיטה התימטית, אינה רואה שום סיבה המונעת בניית אוספי יודאיקה כאוספים תימטיים, ואף מקווה לסייע לאספני היודאיקה בכך באופן משמעותי. האם יש החושבים שאוספי יודאיקה צריכים להבנות בשיטה מיוחדת? המערכת תשמח לקבל תגובות.

ישן... חדש... - מאת ד"ר קובץ ישעיהו

גם אלה שבקרו כבר בשוקי הבולים של פריס, לונדון או ערים אחרות מצפה חוויה לא רגילה בביקורם בשוק הבולים של מדריד. השוק נערך בכל יום א' של השבוע בכיכר העיריה (פלזה מאיור) אשר במרכז מדריד. הכיכר הגדולה, אשר בערבים הומה ביושבי בתי קפה, לוגמי בירה ומנגני רחוב למיניהם, משנה את פרצופה, ומשעות הבוקר - הנחשבות מוקדמות בספרד - כלומר משעה 9:00 מתמלאות הארקדות שסביב הכיכר במאות שולחנות עמוסים בולים ומטבעות. אין שיטה אחידה. אחד מביא את הבולים באלבומים ומסמן מחיר ליד כל פריט, השני מביא בולים בקופסאות ולכל קופסה מחיר אחיד והאחר - יוציא קטלוג להערכת מחירו של הבול. המשותף הוא הכמות העצומה של הבולים והמגוון הרב, המציגים הרבים המעוניינים למכור ועוד יותר הקהל הרב הבודק, מעלעל וגם קונה באם מצא את מבוקשו. אלה שבאו מאוחר וכבר לא מצאו מקום, עומדים מחוץ לארקדות המגינות נגד השמש, יחד עם עשרות או מאות חובבים שבאים עם תיקי יד המכילים אלבום בודד או כמה אלבומים ובהם לרוב בולים תימאטיים או מארץ אחת בלבד - מוכנים לעסקה. גם אלה שלא מבקשים לקנות ימצאו עניין בביקור ויראו שוק ססגוני, חי ותוסס שבקיצור - חוויה.

Luxury Proofs = Deluxe Sheet = Epreuve de Luxe = גליונית פאר

(בתימאטאון מס' 6, עמ' 18 כבר תיארנו פריט זה. להלן נעסוק בערכו הבולאי והכספי).

גליוניות פאר הן גליוניות חסרות דבק של נייר עבה יותר מהרגיל, שבמרכזן מודפס הבול בצבעיו הסופיים. כמעט לכל בולי צרפת, מונקו, אנדורה ומושבות צרפת לשעבר הוצאו גם גליוניות פאר. אלה חולקו לפקדי ממשל ודואר בכירים. אופנת גליוניות הפאר התפשטה מהמדפיס הממשלתי בפריז גם למדפיסים אחרים וכיום רוב ארצות אפריקה והארצות הדוברות צרפתית (מושבות לשעבר), מוציאות לכל בוליהן גם גליוניות פאר ואלה מוצאות דרכן מיידית למספר סוחרים. בעיתונות הבולאית האמריקאית, למשל, מוצעים פריטים כאלה למכירה במחירים של \$15 - \$40, סמוך לאחר ההופעה. לאחר שנים בודדות, וכאשר הנושא הינו מאוד אופנתי, המחירים מגיעים גם ל \$60 - \$80. בקטלוג Xvert, בפרק נפרד, מקוטלגים גליונות הפאר של צרפת במחירים שבין כמה עשרות פרנקים לכמה מאות, תלוי בנושא הבול.

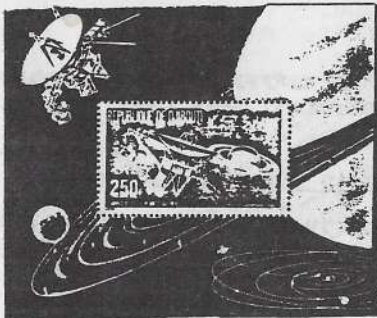
המהדורה של הפריטים המודפסים במדפיס הממשלתי בפריז, אף שקשה לדעת במדויק מה היקפה, ועשויה להיות שונה מבול לבול, נעה סביב כ-200. לגבי גליוניות פאר של מדפיסים אחרים וביחוד לגבי הארצות המרבות בהוצאת בולים למטרות ספקולטיביות, המהדורה עלולה להיות גבוהה בהרבה, ע"פי הזמנת הסוחרים הגדולים בניו-יורק.

גליוניות הפאר אמנם מציינות את הערך הנקוב, אך אינן בתוקף לבילול. לפיכך נשאלת השאלה האם הן מותרות לתצוגה ע"פ כללי פי"פ. מאחר והן, לפחות בשנות ה-20 וה-30, היו חלק בלתי נפרד מתהליך הכנת הבול (תהליך ההגהה), הרי השאלה הוכרעה בחיוב, כמו בכל יתר סוגי ההגהה והניסויים. רצוי שבאוסף תימאטי יכללו גם גליוניות פאר, אך אין שום סיבה לרכוש את כל הגליוניות הקיימות בנושא מסויים. ריבוי גליוניות פאר באוסף המוצג בתערוכה עלול לפגוע בניקוד, במיוחד אם מדובר בבולים שממילא הוצאו למטרות ספקולטיביות.

בארץ ניתן לרכוש לפעמים גליוניות פאר בחנויות או במכירות פומביות במחירים נמוכים בהרבה בהשוואה למחירים המתפרסמים בחו"ל.

זהירות!

בהצעות מסחריות שונות קורה שמכנים בשם Deluxe Sheet גם גליוניות זכרון רגילות ובעלות כוח ביולי, שהוצאו במספר מוגבל (מסיבות ספקולטיביות), אך הרבה מעבר לעשרות בודדות. במיוחד רווח מנהג זה לגבי ארצות כמו ג'יבוטי, גויניאה, מרכז אפריקה וכו' - וכאן מנצלים סוחרים חסרי כל מעצור מוסרי את העובדה שמדובר בארצות דוברות צרפתית ואספנים שנתקלו בגליוניות פאר של צרפת עשויים להאמין שמדובר באותו סוג של פריט. המצאה ספקולטיבית נוספת היא Panorama Sheet - שהן גליוניות זכרון רגילות, בצבעים מרהיבים בד"כ המודפסים על כל שטח הגליונית. כידוע - ככל שהכינוי "מפוצץ" יותר - כך המחיר שניתן לדרוש מפולפל יותר.

1. Otto Gleixner "Osterreichische Post und Absenderfreistempel"
 חותמות מכונה דואריות ופרטיות, מאז 1922, באוסטריה. 66 עמודים עם הרבה איורים, הופיע ב 1990. 15 מרק גרמני מהמחבר:
 Wulfingstrasse 31, Emmering D - 8089, Germany
2. Meiso Mizohara Catalogue of the Chinese Stamps - Taiwan 1949-90
 מהדורת 1991, 144 עמודים, בצבע, כריכה רכה, 8 דולר. להשיג מ:
 Japan Philatelic Company, Box 2, Suginami Minami, Tokyo 168-81, JAPAN
3. "Les Poincoins de l'Histoire - Science et Philatelie"
 ציוני דרך בהסטוריה - מדע ובולאות. הכרך החמישי כולל הפעם 85 מציאים, מקלמנט אדר ועד פרננט וידל, עם הרבה מידע שטרם פורסם עד כה. הוצאה מפוארת של מוזיאון הדואר, מחיר 680 פרנק מ:
 Muse'e de la Poste, 34, Boul. de Vaugirard, F - 75015, France
4. Gerard le He'ritier Les Ballons Montes, Boules de Moulins, Pigeon grammes et Papillons de Metz - 1990
 257 עמודים על הבלונים, דואר טחנות מים, דואר יונים, "פרפרי מץ" - כלומר ספר על כל שיטות העברת הדואר מהערים במצור בצרפת במלחמת 1870. תמונות צבע. מחיר - לא ידוע. להשיג מ:
 Valeur Philatelique 6, Rue de Paradis, F - 06000 NICE, France
5. H.G.Schonen Die Briefmarkenbibel 1990
 התנ"ך והברית החדשה על בולים. מהדורה חדשה, עם מעל 1700 בולים וכו', שהוצאו ע"י 200 מדינות. 478 עמודים בגרמנית. מחיר 48 מרק. מ:
 Edition St.Brikcius, Roncalliplatz, D-4049 Rommerskirchen-1, Germany
6. M.Carnevale Les Messages Croix-Rouge pendant la Sec.Guerre Mondiale et Jusqu'a nos Jours
 "מכתבי צלב אדום ממלחמת העולם השניה ועד ימינו". בצרפתית, 42 עמודים, 60 פרנק. מ:
 Philoffset Editions, 18, Rue Elemir Bouges, F-75009 Paris, France
7. M.H.Winnegrad Printing on Stamps 1990
 רשימה מעודכנת, באנגלית, של בולים בנושא הדפוס. 5 דולר. מ:
 Graphics Philately Association, Box 1513, Thousand Oaks, CA-91358, USA
8. Horst Berk Kakteen und andere sukkulenten in der philatelie
 מהדורה השניה של קטלוג על קקטוסים וצמחים בשרניים אחרים - 370.1990 ע' (לעומת 200 במהדורה קודמת). בגרמנית. 75 מרק. מ:
 Philatelie, P.A.Marientalstrasse 70/72, D-4400 Munster, Germany

תיאודור קופלר כותב: "נתקלתי בכתב העת FILATELIA במאמר על אחד המחנות האכזריים - מחנה ההשמדה מיידינק שבפולין. כותב המאמר חקר פרטי דואר שמקורם במחנה, ומציין שנותרו מספר שאלות פתוחות. הוא למד מהפריטים שראה כי מחנה MAJDANEK היה מחולק לכמה תת מחנות (קומנדו של עובדים). לעת עתה התגלה מכתב מ DAW LUBLIN עם חותמת צנזורה 1 POSTRUFER הזהה לגמרי עם זאת שהייתה נשימוש במיידינק. נוהג העברת הדואר דרך המחנה הראשי התגלה גם בתת מחנות MUNCHEN KZ DACHAU ו DORA KZ BUCHENWALD. בנוגע ל DORA - המשלוחים משם היו סודיים, תחת השם SANGERHAUSEN 10 או WEIMAR BUCHENWALD BLOK 103/17. היו גם תת מחנות שצינזרו את המשלוחים בעצמם. כך למשל:

LOBOSITZ KZ FLOSSBORG, MONOWICE KZ ASCHWITZ

מכל הנ"ל מתבקשת השאלה האם גם למחנה מיידינק היו תת מחנות נוספים. שאלה נוספת היא לגבי המועד המוקדם ביותר לשימוש חותמת צנזורה עם ציון המחנה KRIEGSGE FANSENLASER, האם מוכרות מעטפות מלפני ספט' 1943?

ראול לרמן כותב כי נהנה מאוד לקרא את מאמרו של יצחק און על אינשטיין כפי שפורסם בתימאטון מספר 6. ראול מתעניין באפשרות לארגן קבוצת חברים המתעניינים בנושא אינשטיין ומוסיף גם תיקון קטן למאמר: בסדרה של גאנה הדמות הנוספת לאינשטיין היא Washington Carver, מדען אמריקאי חשוב בתחום הבוטניקה, ולא נשיא המדינה.

הנריק בס מתלונן על כך שאין מפרסמים מראש את מועדן של טיסות מיוחדות וזאת לתועלתם של האספנים המתעניינים באירופילטליה. אמנם ב "ירחון הישראלי לבולאות" (היוצא לאור ע"י התאחדות הבולאים) מתפרסמת מידי פעם רשימת טיסות אולם שם המדובר בטיסות שכבר בוצעו. מר בס מצייין לדוגמה כי בעיתון הגרמני הידוע D.B.Z. מתפרסמות ידיעות על טיסות חדשות לפחות כשבועיים לפני מועד הטיסה וכך יש לאספנים די זמן לשלוח את מעטפותיהם לטיסה המבוקשת. האם מישו מהחברים יודע היכן ניתן לקבל מידע מראש על טיסות מיוחדות?

יצחק לבנת מבקש את עזרת החברים בקבלת מידע: "צייר בשם רוברטו פרוצי (Roberto Ferruzzi) (1853-1934) נולד בקרואטיה, למד וחי בונציה. אחד מציריו מוגדר כ "מדונינה" (סאמר 1929) או כ "מדונה עם ילד" (ברזיל 1967, דובאי 1968). פנמה 1969). בספר עזר חשוב הוגדר הציור כ "מדונה מהגטו". הצרף החריג של "מדונה" ו "גטו" מעורר סקרנות. מידע על הצייר, על המודל לציורו או ביבליוגרפיה עליהם יתקבל בברכה. על גלויה שנשלחה מברלין הנאצית לנהריה בשנת 1932, מצולם פסל "דוד" (עם קלע). שם הפסל ארנולד צדיקוב (Zadikov) (מינכן-פאריז). הפסל היה בין אוצרות המוזיאון היהודי (בברלין?). הגלויה הוצאה ע"י ד"ר הרברט לבנשטיין בברלין.

מי מכיר מי יודע? על ארנולד צדיקוב, על הפסל של דוד, על המוזיאון ועל ד"ר לבנשטיין או ביבליוגרפיה עליהם. אנא כיתבו ליצחק לבנת, ת"ד 9008, תל אביב 61090. או טל: 347370 - 03.

הבעת תודה

ליוסף יזראלי על תרומת קטלוג איטלקי - BOLAFFI 87. לדב טרגן, מור יוסף משה, קהן אליעזר, ארזין מרטין, תיאודור טאובר ורון ברגר - על תרומתם הכספית הנדיבה לקופת איל"ת.

חותמות ספורט חדשות (ראה שער אחורי)

כפתרון לחידה שהוצגה בביטאון הקודם, התבקשתם לציין מה שגוי בבול שהוצא ע"י סט' קיטס נויס לכבוד מסעו של קולומבוס. התשובה היא שקולומבוס מתואר בבול כשהוא ניצב על סיפון ספינתו וסוקר את האופק בעזרת טלסקופ, בעוד שמכשיר זה טרם הומצא בשנת 1492, שנת מסעו של קולומבוס.

לשמחתנו, חברים לא מעטים הרימו את הכפפה ושלחו תשובות, נכונות כולן. חלק מהחברים ציינו בתשובותיהם פרטים על מועד המצאת הטלסקופ ושמות ממציאו. הגדיל לעשות אליעזר שרף ששלח את פתרונו מאויר בחן ובכשרון, כרגיל.

אמור לי דון קריסטובאל, מהו הצינור המצחיק הזה שאתה מחזיק מול הפרצוף?

איל"ת העניקה פרס מיוחד, ללא הגרלה, לאליעזר שרף על פתרונו המקורי - מעטפות יום ראשון - מטוסים, בערך קטלוגי של 50 מרק מיכל. בהגרלה בין הפותרים זכה יוסף אלרון, ונשלח אליו פרס - כולים ומעטפות יום ראשון בנושא צפורים - בערך קטלוגי כולל של 50 מרק מיכל.

והחידה החדשה

בשני הבולים שהונפקו בגרינדינים של גרינדה נפלה שגיאה. מהי?

RUDOLF DIESEL

JAMES WATT: הכיתוב:

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס.

Philippe Hoogstoel
Cite des Aubepines, D13F
B 7330 Saint-Ghislain
BELGIUM

אוסף מכרות וגיאולוגיה. מחפש חברים לצורך חילופין.

Harold j. Elias
2612 High oak Drive
Arlington, Texas 76012
U.S.A.

מעוניין בחילופין כולי מוזיקה ובמיוחד בטהובן וחתימות של מוזיקאים מפורסמים.

חברי האגודה הישראלית לבולאות תימאטית

לפי טפסי ההצטרפות שהתקבלו עד יום 31.7.91. כתובות ונושאי איסוף רשומים רק לחברים שביקשו פירסום זה. חברים הרוצים לשנות או להוסיף פרטים מתבקשים להודיע לעורך.

חברים חדשים

האנשים ששמותיהם רשומים להלן ביקשו להצטרף לאגודה הישראלית לבולאות תימאטית. אם מישהו מתנגד להצטרפותו של אדם מסוים כחבר באגודה, נא להודיע בכתב לוועד האגודה.

אדלר משה מרטין, הראה 231, רמת גן 52332. קק"ל, רכבות.
ארבל רות, ת"ד 169, זכרון יעקב 30951. צומח, חי, מינרלים, אמנות.
ארליך שוקי, הפלמ"ח 16, זכרון יעקב 30900. דגלים, גשרים/סכרים, מחשבים.
גכטמן ולנטין, ת"ד 5496, חולון 58154. ישראל, רוטרי, רפואה, פרסי נובל.
כץ ברטרם מרק, ת"ד 8318, ת"א 61083. ארה"ב, אבני חן, יהלומים, ישראל, מטבעות.
פוגל יוסי, ת"ד 507, יהוד 56234. מוזיקה, דינוזאורים.
פינצי דושן, ת"ד 142, נהריה 22101. תערוכות בולים, תוי אוטומט, דאר נע, CEPT.
קהן אליעזר, ת"ד 3512, רחובות 76382. קרמיקה, ציור, פיסול, מדע בדיוני.
קותיאל חיים, הפלמ"ח 15, זכרון יעקב 30900. מפות עתיקות, מטאורולוגיה, סכרים.
רדאי (בן שאול) אלינור, הביכורים 6, הרובע היהודי, ירושלים 97500. מבקשת להתכתב עם גורמי חינוך בנושא כתיבת ספרים חינוכיים על בסיס בולים.
ריבלין טוביה, גולד 16, כפר סבא 44379. רכבות, קק"ל.
תיבון יריב, לאה 12, נאות אפקה, ת"א 69412. כתבי יד ודפוס, ספרים וספריות, גרמי שמים ואובייקטים בחלל, ממצאים ארכיאולוגיים ומוזיאונים - מזרח הקדום.

תיקונים ועדכונים

בס הנריק, ביאליק 8/3, בת ים 59466. טיסות ראשונות, מדבקות רישום, צרפת, פולין, גרמניה.
מירז יוחנן, בן ציון ישראל 20, בת ים 59572. בטיחות בעבודה.
מנחם גרוס, גוט לוין 6/11, רמות ספיר, חיפה 32922.
מרקס רוברט, רחובות. (ולא מקס רוברט).
שפירשטיין חיים, קבוץ לוחמי הגיטאות, ד"נ אשרת 25220. בול על בול, רכבות, אוטומובילים.

פטירות

תדמור אלי, ז"ל, רעננה.

הנושאים הפופולריים ביותר - ע"פ A.T.A. 1990

1. צפורים	2. חתולים	3. רכבות	4. חלל	5. אוניות
6. תעופה	7. חיות	8. פרחים	9. נושאים רפואיים	10. מוזיקה

בין הנושאים הלא רגילים של הנירשמים החדשים לאגודה התימטית הגדולה בעולם: איידס, חופי ים, פסנתרים, זברות.

חותמות ספורט חדשות

השירות הכולאי האמריקאי הכין סידרה של 38 חותמות ספורט מאוירות לציין תחרויות הפסטיבל האולימפי 91. התחרויות נערכו בלוס אנג'לס בין התאריכים 12 - 21 יולי. המעוניינים בחותמות אלו יעבירו מעטפות ממוענות ומבוטלות לכתובת:

US OLYMPIC FESTIVAL 91 STATION, POSTMASTER, 7001 S CENTRAL AVE,
LOS ANGELES CA 90052-9611, U.S.A.

על המעטפות להגיע ליעדן לא יאוחר מתאריך 21 אוגוסט 1991

